

Pedra de les Creus

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Rocafort
Emplaçament Darrera l'església de Santa Maria
Alçada: 422

Coordenades:

Latitud: 41.71724
Longitud: 1.93646
UTM Est (X): 411531
UTM Nord (Y): 4618929

Classificació

Número de fitxa 08182 - 261
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Element urbà
Estil / època: Medieval Modern
Segle V-XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: L'any 1992 es va adequar l'actual espai per protegir-la.
Protecció Inexistent
Número inventari Sí (CCAA 11721)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Pont de Vilomara i Rocafort (Pl. Ajuntament, 1; 08254- El Pont de Vilomara i Rocafort)

Fitxes associades:

[Roca de les Creus de Casajoana](#)

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart

Descripció

La Roca de les Creus és un gran bloc prismàtic, originàriament emplaçat de manera horitzontal que servia de fita termenal en una cruïlla de camins rurals, en el camí que anava del mas Roviralta a Rocafort. Estava situada dalt de la carena del camí que va del mas de La Roviralta a Rocafort.

Quan hi havia enterraments a Rocafort, les comitives del difunt es paraven en aquest lloc i resaven una absoluta i marcaven una creu.

El bloc és cobert d'una quarantena de creus gravades i d'altres grafismes, tots profundament gravats, sobretot en el seu sector central, que apareix sobrealçat. Les seves dimensions són de 380 cm de llargada, 130 cm d'alçada i 60 cm d'amplada. El material de suport és pedra sorrenca. En el conjunt de gravats hi apareixen dues dades (1775 i 1802), 37 creus de diferents tipus (llatines, gregues), 6 cassoles i 5 depressions longitudinals. Es tracta d'un exemple, com a mínim contrastat des del segle XVII, ja que unes escriptures de 1635 i també de 1695 esmenten el bloc de pedra del terme, del que eren des d'època medieval els blocs termenals emprats com a punt de referència de propietats, vies o termes municipals. Tanmateix, la simbologia cruciforme apareix des d'antic als documents catalans (segle XI), com a senyal delimitadora de límits parroquials o de propietats.

Observacions:

També rep els noms de Pedra de les Creus o Còdol de les Creus.

No es troba en el seu emplaçament original perquè patia atacs vandàlics molt sovint.

Història

Disposem per a la Roca de les Creus d'un cert nombre de referències documentals que des del segle XVII ens especifiquen, sense cap mena de dubte, el caràcter termenal que posseïa aquest bloc. Així, una escriptura datada del di a 20 de març de l'any 1635 esmenta ja el bloc de pedra de terme i en un altre document datat del dia 29 de novembre de 1695 hom es refereix al bloc com un element termenal ben significat i consensuat. Així, a tall d'exemple. aquest segon

document diu , entre altres coses: "" ... DIE VIGESSIMA NONA MENSIS NOEMBRIS ANNO A NAY E D(O)NI MILLESIMO SEXCENTESSIMO NONAGESIMO QUINTO IN MANSO ROVIRA DE ROVIRALTA TERMINI ET PARA STA MARIA DE ROCHAFORT VICENS DIOS"

Tement per la seva integritat, els veïns de Rocafort motivats per Josefina Oliveras i el Museu, l'any 1992, decidiren traslladar-la i ubicar-la darrera l'església de Santa Maria.

Bibliografia

BALLBÉ i BOADA, Miquel (1998). El Pont de Vilomara i Rocafort. Aspectes històrics. Ed. Centre d'Estudis del Bages.

COMELLAS, J. (1987), "L'enigma de la "pedra de les creus" de Rocafort, Regió 7, 20 de juny.

DAURA, A.; GALOBART, J. (1983 a), L'arqueologia al Bages (II), Les Fonts, Quaderns de Recerca i Divulgació. 6, Manresa. Nota 2, pàg. 58 i pàg. 61.

DAURA, A., GALOBART, J., (1983 b), "Troballes arqueològiques a Rocafort de Bages", Dovella, 8, Manresa, pàgs. 33-36.

ROVIRA, Jordi; CASANOVAS, Àngels i PÉREZ, Enric (1998). La roca de les creus de Casajoana (El Pont de Vilomara i Rocafort, el Bages); dins *Dovella*, núm. 58, pp. 13- 17.

DAURA, A., GALOBART, J., PIÑERO, J. (1995), *L'arqueologia al Bages*, Monogràfics, 15. Centre d'Estudis del Bages, pàg. 286. Manresa.

PÉREZ BACARDIT, Enric (2002). *Apunts per a una història de Rocafort de Bages*. Autoedició.

